

Velja po pošti:
 celo leto naprej . . . K 20.—
 pol leta . . . . . 13.—
 za četrt 8.50
 za en mesec 2.20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inosemstvo . . . 35.—

V upravnistvu:
 Za celo leto naprej . . . K 22.40
 za pol leta 11.20
 za četrt 5.80
 za en mesec 1.90
 Za pošiljanje na dom 20 v, na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENEK

Inserati:
 Enostolpna pettivrsta (72 mm):
 za enkrat . . . . . po 15 v
 za dvakrat . . . . . 13 v
 za trikrat . . . . . 10 v
 za več ko trikrat . . . . . 9 v

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnej objavljenju primeren popust.

Izhaja:
 vsak dan, izvenoma nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravnistvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6. Sprejema naročnine, inserate in reklamacije. Upravniskega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Obračun.

Poizkus je bil, ne več. Poizkus pravimo zato, da ne bi kdo mislil, da se nam zdi potrebno ponášati se s tem, kar je upriporila naša stranka včerajšnje nedelje. Pač sijajno izvršen poizkus, ki je do dna pretresel gnjilo liberalno gardo in ki je užgal nekaj tisoč mladih kresov v srcih našega ljudstva. Obračun s pohujševalci je dole od Savice do Kolpe mogočno, neodjenljivo iz ust ljudi, ki ne znajo samo govoriti, marveč ki so pripravljani tudi za delo in boj. Zvestoba cerkvi, udanost tako bridko užaljenemu škofu — ta mehki srčni glas je spremljal burne bojne akorde. Izvnela je pa cela pesem v himno nepremagljivo edine ljudske stranke.

Te mase ljudstva, ki jih giblje ena velika misel, ki gredo za skupnimi cilji, so nam poročstvo bodočih zmag, sijajnejših, nego so bile prošle. Bataljoni delavskega ljudstva na slovenskih tleh, ki jih ne drži sila in strah, marveč prepričanje in ljubezen, so pripravljani, v prvih vrstah njegov cvet — naša mladina, ki je včeraj zvečer slavila uspehe svojega dela.

Bilo je lepo zvečer. Zdela se nam je, da gledamo ilustracijo dopoldanskega shoda, dokaz za besede, ki jih je govoril dr. Krek o inteligenci in naprednosti našega ljudstva. Ljubljana je bila zopet enkrat včeraj naša, nemoteno naša. Velika »Unionova« dvorana — napolnjena ljubljanskih mož, galerije polne ljubljanskih žen in deklet. Koliko izmed njih jih je živelo pod težkim, mučnim vtisom liberalnih klevet, ki jih je bila polna ulica, ki so od njih odmevale gostilne in kavarne, ki so šle od osebe do osebe, predrzno, kot bi bil ves svet njihov, nesramno, kot jih poznamo od davna! Poznalo se je, da so bili za marsikoga trpki ti dnevi, ko so z brezozirno surovostjo liberalni kričači metali blato proti škofu in brizgali gnojnico na njegovo častito osebo. Trpel je škof, toda trpelo je ž njim na tisoče src, zlasti v Ljubljani.

Ne poznaš moči liberalnega nasilja na javnost, kdor ne upošteva tega trpljenja. Ljubljana — uradno liberalna — v velikem delu odvisna od liberalcev, je vedno prva, ki mora poizkusiti, ali naj se uda sili liberalnega javnega mnenja, ali naj mu postavi svoje pošteno, krščansko. To ni bilo prvič te dni. Ni bilo pa še mnogokrat, da bi bila Ljubljana v svoji večini tako odločno, tako dostojno odbila liberalne nakane, kakor včeraj. Dejstvo, ki ga beležimo danes, slove: Večina ljubljane obsoja liberalne pohujševalce in v glavnem

protestu proti njihovi nesramnosti dviga svoj glas.

Ti tisoči, ki so napolnili »Unionovo« dvorano, so nesli s seboj ne samo živo navdušenje za cerkev in škofa, srčno ogorčenje proti pohujševalcem, marveč vzbujeno vest, da je treba izvrševati svete dolžnosti, ki jih nalaga krščansko slovensko prepričanje, dolžnosti obrambe in boja. Hvala ljubljankam in ljubljancem! Slovensko ljudstvo jim ne bo pozabilo njihove vneme in s še večjim veseljem bo gledalo v beli Ljubljani — središče svoje domovine!

Sijajni shod v Ljubljani.

Do 3000 mož in žena je včeraj napolnilo veliko Unionovo dvorano do zadnjega kotečka. Prvi začne govoriti, burno pozdravljen, načelnik Vseslovenske ljudske Stranke,

DR. ŠUSTERŠIČ.

Slavni zbor! Otvarjam shod in vaš, dragi somišljeniki in častite somišljenice, v imenu sklicatelja, katoliškega političnega društva v Ljubljani, najprisrčneje pozdravljam.

Gonja zoper svetost družine.

Zbrali smo se danes v poseben namen in primerjal bi današnji shod tistemu sijajnemu shodu, ki se je vršil v tej dvorani pred par leti, na katerem smo protestovali slovesno v imenu slovenskega ljudstva zoper gonjo za prosti zakon. Kakor se je takrat šlo za gonjo sovražnikov krščanskih načel, zoper svetost rodbine in rodbinskega življenja, tako se gre tudi danes za enako prikazen v našem življenju: gre se zoper za gonjo zoper čistost, zoper svetost, zoper nedotakljivost rodbinskega življenja. (Pritrjevanje.) Mi smo takrat v tej dvorani slovesno protestovali zoper takozvani svobodni zakon v imenu rodbine, v imenu rodbinskega življenja in naš uspeh je bil popoln: A nakane naših nasprotnikov se zadnje dni, v zadnjem času zopet z vso ostrino obračajo zoper čistost, zoper svetost rodbinskega življenja. (Klici: »Fej, sramota!«) Gre se izvestnim ljudem za to, da zasmradijo rodbinsko življenje, gre se jim za to, da otrujejo čisto dušo, čisto srce naših otrok, naše mladine! In zoper to početje se mi postavimo in hočemo postaviti z vso odločnostjo in brezobzirnostjo. (Burno prittrjevanje in živjio-klici govorniku.)

Gre se tukaj za nekaj, kar je najdražji zaklad našega naroda, našega ljudstva; z rodbino stoji in pade narod, z rodbino stoji in pade ljudstvo, z rodbino stoji in pade država. (Klici: Tako je!)

Znano je, katero priliko so izvestni

ljudje izbrabili za svojo hujskarijo. Ne bom govoril o tem, ali je bila potrebna znana brošura, katero je bil spisal naš prevzvišeni nadpastir. To je stvar, ki ne spada na javne shode, to je stvar dušnega pastirstva, to je stvar, ki jo ima odločiti učeča cerkev sama! (Pritrjevanje.) Kam bi pa prišli, ako bi na javnih shodih razpravljali vprašanja dušnega pastirstva? To ne spada sem, to spada v cerkev, v spovednico, to spada sploh na drugo mesto.

Eno pa spada sem in to je to, da mi ne damo in ne pustimo pohujševati naše mladine od nikogar! (Burno prittrjevanje.)

Atentat na mladino.

Škof je spisal znano brošuro. Vsak zrel človek ve — in jaz se tukaj kot zakonski mož in kot rodbinski oče obračam v prvi vrsti do očetov in mater — vsak človek vé, da so v zakonskem življenju, da so v razmerju med možem in ženo stvari, ki so v smislu naše vere svete, ki pa niso za otroka. Mež in žena imata svoje stvari med seboj, in ako je škof spisal brošuro, v kateri se dotika rodbinskega življenja, je naravno, da se pri tem dotika tudi kočljivih stvari. Ne bom preiskoval — in to povdarjam — ali je bila brošura v danih razmerah potrebna ali ne; eno pa vem, da ni bila namenjena za otroke in za mladino, in da je tisti, ki je to dal mladini v roke, kdor je to dal nezrelim deklicam in fantom, lopov. (Burno prittrjevanje in klici: Sramota!) Samo lopov je zmožen za kaj takega. (Klici: Tako je!) Vprašam vas možje in žene, če kdo pride v vašo hišo in stvari, ki niso za otroke, otrokom pripoveduje, kaj napravite ž njim? Ven ga vržete, (Klici: Tako je!) in drugega zaslužil ni. In tako se je zgodilo, da so tisto brošuro, ki je komaj 24 ur bila v knjigotržtvu, da so to škofovo brošuro hitro hiteli pokupiti izvestni ljudje in jo dali otrokom v roke, v hudobnem namenu, mladino pohujšati in razdreti spoštovanje otrok do svojih starišev. (Klici: Sramota! Lopovstvo!) Kako se imenuje tako početje? Vprašam vas, ali bomo mirno trpeli, mirno prenašali tako početje? (Burno klici: Ne, nikakor ne!) Jaz pravim, ako bi mi mirno kaj takega prenašali, ne zaslužimo te časti, da smo pošteni Slovenci, ne zaslužimo, da smo sinovi in hčere katoliške cerkve. Tega ne bomo trpeli in obračunali bomo s pohujševalci, ki danes stoje v vsej nagoti pred slovenskim ljudstvom, da vsak ve, s kom, s kakšnimi elementi ima opraviti! (Prittrjevanje.)

Hinavci.

In potem ta hinavščina! Najprej so rekli: Škof je »pohujšanje« naredil, ker je

brošuro spisal. Ako bi bila brošura prišla v roke tistim, za katere je bila namenjena, bi se gotovo nihče ne bil pohujšal, to je jasno. (Prittrjevanje.) Ali vprašam vas, kaj se to pravi: Škof je pohujšanje naredil? Če da kdo nabasano puško otroku v roke, se tudi lahko velika nesreča zgodi in so še že nesreče zgodile ali je pa potem tem nesrečam kriv puškar, ki je puško naredil ali pa tisti, ki je nabasano puško dal otroku v roke? To je velika razlika, puškar je popolnoma nedolžen, ampak kriv nesreče je tisti, ki je dal puško v roke, v katere ne spada. (Klici: Tako je!) Škof je spisal svojo brošuro samo za odrasle. Hudobni ljudje so jo pa namenoma dali v roke otrokom.

Zeleni ponatis.

Zgodilo se je pa še več. Naravno je, da je bila škofova brošura takoj umaknena iz knjigotrštva, kakor hitro se je izvedelo, na kak nečuvnen način se v nasprotno namene izrablja. Ali kaj se je sedaj zgodilo? Ravno tisti, ki so vpili, da škof pohujšuje, so baš tiste stavke, ki so najmanj namenjeni bili za mladino, ponatisnili v svoji lastni tiskarni v Kranju, ponatisnili jih in še nekaj pretvorili, pridjall jim še nekoliko lastne strupene primesi in gnojnice in so to brošuro v tisočih in tisočih izvodih vrgli med mladno! (Velikansko ogorčenje.) In sedaj se ta brošura, v zelenih platnicah, razširja po vsem Slovenskem. Pa še več! Prestavili so brošuro v hrvaščino in začeli jo še na Hrvaškem razširjati, prestavili so jo v nemščino in jo začeli razširjati v pročiudri-movskih vsenemških listih. Sedaj so menda še odredili, da se tista zelena brošura prestavi tudi v italijanščino, in tako se iz Ljubljane ven od izvestnih ljudi sistematično po celem svetu razširja med mladino največje pohujšanje. (Klici: Škandal, sramota, lopovstvo!) Mislim, da je prav, da zoper tako počenjanje mi slovesno protestiramo! (Burno prittrjevanje.) S takim početjem se blati čast dežele, čast našega mesta po celem svetu in tega mi ne bomo mirno gledali in zoper to hočemo slovesno protestirati! (Klici: Tako je!)

Obrekovalci našega škofa.

Pa šli so hudobneži še dalje. V tisti zeleni brošuri, ki jo razširjajo po celem svetu, blate tudi osebno poštenje in čast prevzvišenega nadpastirja našega! (Sramota, škandal!) To vendar ve vsak otrok v celi naši deželi, da ni moža pri nas, ki bi živel tako sveto, tako skromno in ponižno, kakor naš škof! (Klici: Res je tako je!) Ko bi on ne bil res tako skrajno nedolžen kakor svetnik, ko bi on res ne poznal teh stvari, o katerih je pisal, samo iz knjig in

LISTEK.

Vstaja Skender-Begova.

Angleško spisal Benjamin Disraeli, Earl of Beaconsfield. — Prevel I. M. (Dalje.)

»Ne samo radi tega,« je odvrnil Skender, »čul sem, da je ta ženska kneginja. V tem slučaju bodo uporniki zanjo plačali vsako odkupnino in s tem, da izpuste to lepo gjavrsko žensko, osvobode mnogo pravovernih.«

»Mashalah!« je dejal drug star Turek in srebal svojo kavo. »Hakim govori modro.«

»Grom in strela!« je vzkliknil nek mlad janičar zelo razsrjen. »To je ravno, kar me dela uprav divjega proti Amuratu. Ali ni ta kneginja hči onega preklicanega gjavra, onega psa vseh psov, onega Hunijada? In ali ni on ponudil za njeno odkupnino našega hrabrega Karambega s amega in njegove izbrane vojake? In ali ni Amurat ponudbe odklonil? In zakaj? Ker je eden njegovih sinov, Mohamed, zašel v eno gjavrskih žensk, in postal izdajavec, mesto da bi se bojeval proti njim. Pah! Grom in strela! Ako bi sedaj glavri marširali proti mestu, jaz se ne bi

šel bojevat. In o tem naj kdo pove kadiju, ako se upa; nas je več kot deset tisoč in vsi smo prisegli, da se ne bomo bojevali za gjavre ali one, ki gjavre ljubijo.«

»Ako imaš mene v mislih, Ali, da bi šel h kadiju,« je rekel glavni Mohamedov evnuh, ki je stal poleg, »ti povem, da nisem jaz nikak raznašalec novic in ne storim nikdar kaj tako nemožatega. Madi princ lahko premaga gjavre brez pomoči onih, ki kriče po kavarnah, ki pa molče v boju. Sicer ste pa lahko brez skrbi, kajti frankovska kneginja, o kateri govorite, hira od dneva do dneva, in bo kmalu umrla. Sultan je ponudil sto moženj zlata vsakemu, ki jo ozdravi. Toda Hasnadar ne bo nikdar štel zlata, ali ga pa jaz podvojim.«

»Poskusi svojo srečo, Hakim,« je dejalo nekaj postajačev Škendru.

»Alah je udaril frankovsko princezino,« je rekel stari Turek z belo brado. »Udaril bo tudi vse gjavre,« je rekel njegov tovariš in srebal svojo kavo. »Tako stoji pisano.«

»No, jaz ne slišim rad o sužnjah, ki ginevajo,« je rekel mlad janičar bolj mirno, »posebno ako so mlade. Amurat bi jo moral vrniti za ponušeno odkupnino ali pa jo dati enemu svojih častnikov ali kakemu drugemu mlademu vojaku, ki se je posebno odlikoval.« In s temi besedami je mladi janičar vrgel svoj pišteter, zavihal svoje brke in odšel iz kavarne.

»Ko smo bili mi mladi,« je dejal stari Turek z belo brado svojemu tovarišu in zmalaj z glavo, »ko smo bili mi mladi —«

»Smo osvojili Anatolijo in nismo nikdar odprli svojih ust,« mu je segel v besedo tovariš.

»Jaz nisem nikdar izrekel svojega mnenja, dokler nisem bil šestdeset let star,« je rekel stari Turek.

»Ni čuda, da premaga Hunijad vse, kar mu pride na pot,« je rekel njegov tovariš.

»In ta vrazji Škenderbeg,« je dejal starec.

Glavni evnuh je izpil svojo čašo kave in odšel. Armenski zdravnik je šel za njim.

IX.

Glavni evnuh je zavil na neko pokopališče, skozi katero je držala s cipresami obsajena pot proti seraju. Armenski zdravnik je šel v spremstvu svojega služabnika za njim.

»Plemeniti gospod!« je rekel armenski zdravnik, »ali smem za trenutek motiti vašo pozornost?«

»Častiti Hakim, ali si ti?« je odvrnil evnuh in se obrnil z vzpodbujajočim uljudnim nasmehom. »Kaj pa bi rad?«

»Govoril bi rad z vami o važnih zadevah,« je reke zdravnik.

prekrižal svoje noge, poravnal krasni smaragd, ki se je lesketal na njegovem prstu in velič Hakimu, da govori z njim brez vsch ovinkov.

»Jaz sem zdravnik,« je dejal Armenec.

Evnuh je prikimal. »In jaz sem čul vašo visokost, ko je v kavarni omenila, da je naš prevzvišeni gospod, sultan, ponudil bogato nagrado onemu, ki bi mogel ozdraviti eno najljubših njegovih vjetnic.«

»Nič manj kakor sto moženj zlata,« je odvrnil evnuh. »Nagrada je primerna temu kritičnemu slučaju. Veruj mi, častiti gospod, da ni mnogo upanja.«

»S pomočjo človeških sredstev,« je odvrnil Armenec; »jaz pa imam talisman s čarobno močjo, kateremu se ne more ustavljati nobena bolezen. Rad bi poskusil njegovo moč.«

»To ni prvi talisman, ki nam je bil na ponudbo, častiti zdravnik,« je rekel evnuh in se neverno nasmeljal.

»Toda prvi, ki se vam ponudi pod takimi pogoji,« je rekel Armenec. »Dovolite, da jaz zdravim vjetnico, in od sto moženj zlata je polovica vaših. Da! Tako ze o sem prepričan o uspehu, da m'slim, da ga ne pripravljam v nevarnost, ako vaš dejanski zagotovim, da je polovica nagrade vaše.« In s temi besedami je vzel Armenec s svojega prsta krasen rubin ter ga dal

Iz Rima.

Veliko senzacijo vzbujajo po celi Italiji govori kavalerskega generala, poveljnika III. vojnega zbora, Asinarija di Berneggo, ki ga je govoril pri razvijanju zastave novega kavalerskega polka akvilskega v Bresciji, 12. t. m. Navzoče so bile vse oblasti, ko je general zajahal iredentovskega konja in govori, da suveren obrača ob plapolo oči zastavi pogled proti vzhodu, proti meji, onostran proti italijanskim mestom, bratje italijanski pa gledajo proti sv. Marku in nestrpnost čakajo ure rešitve. Proti uradnikom obrnjen je nadaljeval: »Izpred te vo ašnice se raztezajo pred vašimi očmi griči, orošeni s krvjo naših mučencev; tam onostran pa neodrešene italijanske dežele čakajo vašega dela za rešitev. Ta zastava, izvršena od akvilskih gospej, naj zmagoslavno zaplapolo, a proti so ncu in se nasmiha njih srcem na dan rešitve.«

Listi so skoro brez izjeme v bistvu prikrito generala dali prav, češ, ne smemo ga obsoditi, izpazabil se je, udal se je čustvu ljubezni do domovine, ki bi zatajili naše latinstvo (!) in našo zgodovino, ako ga obsodimo. Vendar pa jih je menda večina, ki pravijo, da je nespametno domovino na tak način ljubiti in ljubezen kazati z neprevidnimi, prezgodaj izrečenimi besedami o stvari, ki je tako silne važnosti, z besedami, ki v hipu kompromitirajo resno naših težej in našega dela nasproti zunanjemu svetu.

Ker je general Asinari načelnik vojnega oddelka, ki je spremljal, oziroma varoval ruskega carja, zato se zlasti vlada boji, da bi se bojevitva izjava ne smatrala kot posledica carjevega obiska in pa da ne bi Avstrija Italiji še manj zaupala. Ministrski predsednik, zunanji in vojni minister pa tudi druge oblasti so se na dolgo in široko posvetovali, kaj početi. Nekateri listi so hoteli vladi sugerirati, naj pusti generala, češ, Avstrija naj bo zadovoljna, da sme prijaznega obraza gledati to zanjo slabo igro; razmere da so se v nekaj letih korenito izpremenile v prilogo Italiji, zlasti še vs. ed srčnih vezi z Rusijo.

Padale so besede: »Trentino nostro« v zvezi z aneksijo Bosne in Hercegovine, in to ne v listih, ki iredento navadno zagovarjajo, ampak tudi v zmernih.

No, vlada je izprevidela, da je zaenkrat boljše ohraniti takozvano zvezo z Avstrijo, in je generala odslovila in v pokorila. Vladi je tudi na tem, da se ohrani disciplina v vojski in se ta veliki organizaciji ohrani kakršen mora biti: brez politične barve in tendence vsaj za javnost.

Znani verski in narodni odpadnik Podrecca, izdajatelj podlega šaljivega lista »Asina« — ki mu jih pa v Rimu dobro po grbi daje »Il Bastone« (palica) — je izval znanega frančiškana P. Gemellija za disputacijo o lurskih čudežih. P. Gemelli je to izzivanje sprejel in pisal socialističnemu listu »Avantiya« (v Mianu), da je pripravljen disputirati s Podreccom, toda pod pogojem, da bodi disputacija javna in pa da način obravnavanja do oči komisija, sestojeca iz šest članov, ki jih tri imenuje pater sam, tri pa socialistični poslanec Podrecca. Novejša vesti že poročajo, da je Podrecca imenoval svojimi zastopniki Bissolatiya in dva profesorja, Rossi-Doria in Sergija. Zanimanje je vsestransko.

Novoustanovljeni zavod za biblične vede obiskuje doslej nekaj nad 80 poslusalcev, večina že doktorjev teologije (zakaj le ti morejo biti redni poslusalci in delati izpite), nekaj je pa tudi gostov, ki se hočejo v biblični študiji uglobiti ali pa se le v oddelkih tega študija izpopolniti. Sveti oče, po čigar iniciativi in prizadevanju se je novi institut oživotvoril, si obetajo veliko od njega, prav isto je izrazil papežev državni tajnik kardinal Merry del Val, ko smo bili pri njem v avdienci. Proforski zbor šteje najiminennejše može te stroke. Rektor je P. Fonck, ki je bil doslej v Inomostu znan zlasti po važni knjigi o znanstvenem delu, pri nas tudi iz klaverne Wahrmondove afere, kateremu je levite bral.

Prav tako se je nanovo organizirala stara univerza dominikancev — Minerva. Tudi novo tme si je nadela in se odslej imenuje »Collegium Anglicum« (po sv. Tomažu Akvincu). Sezidali so si tudi novo lepo poslopje blizu centra ne železniške postaje.

Podlaga ostane sv. Tomaž, poleg tega so se pa v učni načrt privzele vse moderne discipline, ki jih zahteva teološka veda in najnovejši predpisi svete stolice. Proforski zbor je nov, poklicane so najboljše moči s celega sveta. Regens je P. Sadok Szabó, po rodu Madžar, ki je bil doslej v Gradcu. Poslušavcev je veliko več kot prejšnja leta, z asti še redovnikov.

Papežu je podaril krasen, spreden den avtomobil neki ameriški katoličan. Zunaj je črno lakiran, znotraj pa preoblečen s snežnobelo tkanino. Na vratih je papežev grb. Bencinov motor razvija 20 do 30 konjskih moči.

Novi Perosijev oratorij iz zložen »v spomin spoštovanemu očetu«, kakor skla-

datelj sam pravi. Povzel je nekaj besedila iz oficija za mrtve. Začenja se z besedami druge lekcije (10. poglavje iz Joba) »Tad det anima meam vitae meae« (Zoprno je moji duši moje življenje, govori bom o bridkosti duše svoje). Začne sopran-solo, ki se menja z zborom. Nazadnje zbor poje molitev: O Bog, ki si nam zapovedal častiti očeta in mater, usmili se milostno duš mojega očeta in matere in odpusti njih grehe in daj, da ju bom ugledal v radosti večne luči. Za finale izvajajo solist in zbor molitev po zavživanju: »Lux aeterna luceat eis« (Večna luč naj jim sveti). Izvajanje oratorija, ki pa še ni popolnoma dovršen, bo trajalo malo več nego pol ure. Morda jo v Rimu kmalu slišimo.

Naročajte „Slovenca“!

Mohorjani! Ko sprejmete letošnje knjige Družbe sv. Mohorja, darujte vsak po svojih premoženjskih razmerah za naš narodno-obrambni sklad!

Ljubljanske novice.

Ij Srebrno poroko praznujeta jutri naš vrli somišljenik Franc Kovač, kurjač v tukajšnji pred. linci in njegova za vse dobro in blago delavna in požrtvovalna soproga Marija Kevač, večletna delavna odbornica naše organizacije. Bog ju živi še mnogo let in daj jima največjo srečo in zadovoljnost.

Ij Umrl je danes v deželni bolnici na operaciji v 61. letu svoje starosti zasebnik, po Ljubljani splošno poznani, gospod Ignacij Bokal, svak načelnika ljubljanskega gasilnega društva g. Iv. Strička. Pokojnik se je udeležil bosenske okupacije. Bil je dobrega srca in dobrih rok. Svetila mu večna luč!

Ij Brat med brati. Včeraj dopoldne se je vrnil gosp. Srečko Potnik v krog pevcev »Ljubljane«. Zbor je dragega, za »Ljubljano« vedno vneto delujočega pevca sprejel z velikim navdušenjem in pravo bratovsko pristrčnostjo. Pevci »Ljubljane« so svojemu bratu v spomin prestanega trpljenja poklonili dragocen zlat prstan.

Ij Gosp. Karol Motiel, bivši režiser in igravec v Postjevu, Moravski Ostrovi in Plznu, ki je bil angažiran začetkom sezone, nastopi prvič v ruski dram »Striček Vanja« Antona Čehova, katero sedaj drama pripravlja. Gosp. Motiel je angaževan tudi za opere in opereto in bil član plzenske operete in opere.

Ij Irma Polakova. Ravnateljstvo deželne gledališča se pogaja z gospo Irmo Polakovo za večkratno gostovanje v že naštudiranih operetah.

Ij Ogenj. Danes jutraj je začel goriti na Ilovici železniški voz, katerega je bil za domačo uporabo kupil posestnik Martin Mahle. Čuvaj na gradu je o tem obvestil gasilno društvo, katerega oddelek se je takoj odpravil na lice mesta.

Ij V konkurzu je trgovec Ivan Miklavc, manufakturna trgovina pri »Sv. Cirilu in Metodu« v Lingarjevih ulicah.

Telefonska in brzojavna poročila.

POLJSKA LJUDSKA STRANKA ZA »SLOVANSKO JEDNOTO«.

Krakov, 22. novembra. Poljska Ljudska Stranka je včeraj pod vodstvom Stapinskega na svoji konferenci sklenila pozvati Poljsko kolo, da opusti svoje sedanje stališče in se združi s »Slovansko Jednoto«, če ne, se bo Poljska Ljudska Stranka od Poljskega kola popolnoma ločila in se združila s »Slovansko Jednoto«.

Dunaj, 22. novembra. Včeraj so v Krakovu zborovali državni in deželni poslanci Poljske Ljudske Stranke. Med drugim je stranka sklenila: 1. Smatra, da je popolnoma nedopustno, da bi poljski klub vztrajal v sedanjih večini. Iz istih vzrokov, iz katerih po trditvi večine poljskega kluba ni mogoča združitev s »Slovansko Jednoto«, je nemogoča družitev Poljskega kluba z Nemci proti »Slovanski Jednoti«. — 2. Nujno potrebna je rekonstrukcija kabineta, da poleg Nemcev in Poljakov dobe svoje zastopnike tudi Čehi in Slovenci. — 3. Nemogoče je vztrajati Poljakom v kabinetu, ki hoče vladati z § 14. ali ex lex. — 4. Obžaluje, da je sedanja večina Poljskega kluba s svojo neodločnostjo povzročila sedanji položaj, dočim bi lahko položaj s primerno neodločnostjo izpremenila. — 5. Priporoča načelniku Poljskega kluba vztrajati na začetni poti. — 6. Ako bi sedanja večina Poljskega kluba vztrajala pri podpiranju sedanje vlade, tedaj se skliče kongres stranke, ker odgovornost za to Poljska Ljudska Stranka noče vzeti nase. Kongres je pozdravilo mnogo velikih mest, predsednik češkega narodnega sveta, češki agrarci in češki socialci.

BIENERTH PRI CESARJU.

Dunaj, 22. novembra. Včeraj je cesar sprejel Bienertha v posebni avdienci.

KOROŠKI SLOVENCİ ZBORUJEJO.

Celovec, 22. novembra. Politični shod v Libeličah, na katerem sta govorila Grafenauer in dr. Brejc, je pozval Metniza, naj odloži mandat, protestiral je proti krivicam, ki se gode koroškim Slovincem in je pozval »Slovansko Jednoto«, naj neizprosno nadaljuje započeti boj do zmage.

GOSPOD PETER MAJERLE OBOLEL. Stari trg pri Kočevju, 22. novembra. Predsednik kralnega šolskega sveta občespoštovani gospod Peter Majerle je obolel.

IRESENTA ŠČUVA.

Rim, 22. novembra. Vsi laški iurlanski poslanci so poslali vojnemu ministru spomenico, v kateri zahtevajo, da se utrdi vse ozemlje od Čedadu do morja.

CIANKALI ZA ČASTNIKE.

(Glej dopise.)

Dunaj, 22. novembra. Listi priobčujajo pismo, katero je bilo s praški doposlano častnikom in v katerih odpošiljatelj svetuje častnikom, naj to novo iznaddbo za povečanje telesnih moči takoj zavžijejo in potem še kaj naroče. Sredstvo da gotovo deluje v pol uri.

VELIKA NESREČA NA ŽELEZNIŠKI PROGI.

Dunaj, 22. novembra. Ob popravil železniške proge v šenthipolitski okolici je zavozil osebni vlak v delavsko skupino. Mrtvih je osem, nevarno ranjeni so trije delavci. Delavci so bili Hrvatje.

GROZNA NESREČA V RUDNIKU V AMERIKI.

78 rudarjev rešenih!

Iz New-Yorka se poroča: Rešili so do pete ure popoldne v soboto 78 zasutih rudarjev, kar je vzbudilo ne samo v

Cheryju, državi Illinois, kjer se je zgodila nesreča, ampak v celi Ameriki veliko veselje. Rešenci so bili sestradani do kosti. Pred zazidanim vhodom v rudniku so našli skoro večino rudarjev v gneči mrtvih na kupu.

Srčen pozdrav!

tem potom usem prijateljem in znancem Loškega okraja, od katerih se nigva mogla osebno posloviti ugled nagle preselitve zaradi pretečega snega.

3238 1-1

Notar Kogej in soproga v Postojni.

3241

Zahvala.

1-1

Ob prerani smrti naše iskrenoljubljene hčere oziroma sestre, gospe

Antonije Oswald roj. Petrič

c. kr. davčnega oficijala soproge v Idriji

izrekamo za vse ustne in pismene izraze prijateljskega sočutja najsrčnejšo zahvalo. Posebno moramo zahvaliti oba preblagorodna gosp. zdravnika v Idriji, osobito še gospoda dr. Papeža, in častito sestro usmiljenko Marijo za njihov trud in požrtvovalnost, prečastito duhovščino, zlasti še prečastita gosp. dekana Arkota in kateheta Oswalda za zadnje sprenstvo, slavno uradništvo in učiteljstvo, slavno Cecilijansko društvo za ganljive žalostinke ter sploh vse idrijsko mešanstvo, ki je s svojo obilno udeležbo pri pogrebu izkazalo zadnje čast dragi ranjki. Iskrena zahvala tudi darovalcem krasnih vencev. Bog plačaj vsem skupaj!

Zalujoca mati, bratje in sestri.

3219 Miroslav Finžgar 1-1
Franciška Finžgar rojena Ropret
poročena
BREZJE dne 22. novembra 1909

Staubinska stroka

Zastopnik se išče za dobičkanosen in večji konsumski predmet za mesto in okolico. Oglasé naj se le taki gospodje, ki so uvedeni pri stavbinskih tvrdkah. Dopise pod „Lep zaslužek“ na upravo „Slovenca“.

A 1414/9
21

Razglas prostovoljne dražbe.

V zapuščinski reči po dne 3. junija 1909 v Ljubljani zamrlem

Valentinu Egidiju Vrhovcu,

lišerim posestniku, Poljanska cesta št. 79 vršila se bode prostovoljna sodna dražba nepremičnin in sicer:

- njiva s hišo 79. Poljanska cesta uloga št. 189. kat. obč. Poljansko predmestje.
- njiva in travnik na hauptmanci poleg grabna iz Ješce in ob Dolenjski cesti (parcele št. 611/20 njiva, 611/21 travnik, 224/1 travnik, 224/2 dto. vse pod vlogo št. 887. kat. obč. Karlovske predmestje.
- boršt parc. 312 kat. obč. Rudnik.

dne 29. novembra 1909 ob 10. uri dopoldne na licu mesta in sicer najprej v hiši štev. 79 Poljanska cesta

in potem pa na travnikih in v borštu v Rudniku.

Dražbeni pogoji so v pisarni podpisane sodnega komisarja na upogled.

V Ljubljani, dne 20. novembra 1909.

Ivan Plantan, l. r.
c. kr. notar kot sodni komisar.

3256 3-1

NAZNANILO.

3257 2-1

Naznanjam, da sem se preselil iz Loža v Postojno, kjer začnem uradovati prihodnji teden v hiši gospe Čeferinove zraven „Posojilnice“ blizu novega glavarstva.

Notar Jakob Kogej v Postojni.

1. IZKAZ

za »Obrambeni sklad« darovanim rabljenih poštinih znamk. Doposlali so različne znamke: 1. Leopold Puhar, Katoliška tiskarna, Ljubljana, 10.000. — 2. L. Zen, Srednja vas, Boh. Bistrica, 870. — 3. Andrej Oblak, Škofa Loka, 2500. — 4. Tilka Šarabon, profesorjeva soproga, Novo mesto, 11.200. — 5. Karol Petan, knezoškofijski ordinariat v Gorici, 7702. — 6. Neimenovan 1060. — 7. Jernej Milavec, sluga pri finančni direkciji v Ljubljani, 500. — Skupaj 33.832.

NABIRAJTE RABLJENE POŠTNE ZNAMKE ZA NASO NARODNO OBRAMBO!

Vse naše somišljenike prosimo, naj prično sedaj z nabiranjem rabljenih poštinih znamk za obrambo meje. Posebno one, ki imajo sorodnike po tujih krajih, prosimo, da se udeležujejo teh zbirk. Pri vsaki pošlji naj se napiše poleg nabiraljevega imena tudi število in država poslanih znamk. Rabljene znamke iz kuvert se naj izstrižejo, in sicer tako, da ostane znamkin rob nepoškodovan. Ne sprejemajo se rabljeni koleki in znamke iz ovitkov časopisov, ker so brez vrednosti, pač pa vse dopisnice tu ih držav. Pošiljajo se naj znamke kot vzorec brez vrednosti, za kar zadošča navadna 20-vinarska znamka. Dobrodošle so zbirke vseh že uporabljenih znamk. Lep zgled nabiraljem je dal gospod Leopold Puhar v Ljubljani, ki je v ta namen prvi daroval deset tisoč znamk. Znamke za narodno obrambo sprejema samo gosp. Leopold Puhar, Katoliška tiskarna v Ljubljani.

* Missa in Hon. S. Stanislai Kostkae (brevis et facilis) za mešani zbor in orglje, zložil dr. Anton Clondowski. Založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani. Cena partituri 2 K 80 vin., glasovi à 40 vin.

Skladatelj je pridno hodil v šolo harmonije in kontrapunkta in je jako marljiv. Skladba kaže lepo fakturo, v Kyrie naravnost lapidarne stavke, prinaša marsikaj izvirnega, a tudi znane postope. Skladatelj se že precej poslužuje imitacije, uporablja figurane stavke, menja v »Credo« alla-breve stavke s koralnimi, sklene »Credo« s posebno srečnim stopnjevanjem v Amen.

Maša je cerkve dostojna in priporočljiva. Pri vstrajnih študijah klasikov in dobrih modernih skladateljev (Mitterer, Goller, Griesbacher) bo harmonija vedno čistejša, struktura enotnejša, bas mirnejši, motivi duhovitejši, zveza med njimi naravnnejša in gladkejša.

Stran 4 prvi takt manjka v spremljevanju polovična nota f v prvem glasu. Alt mora dobiti na drugi udarec v »Et incarnatus« dve četrтинки »a«, ne pa fis.

P. Hugolin.

Priporočamo našim rodbinam
Polinsko cikorijo.

Naše vžigalice!

Skrbite, da pridejo v vsako hišo naše vžigalice! — Vsak trgovec, pri katerem kupujete, jih mora imeti, vsaka gostilna, v katero zahajate, vsaka naša gospodinja! — Dolžnost vsakega našega somišljenika je, da zažiga tobak in smodke le z vžigalicami »Za obmejne Slovence«, ki se dobé pri »Gospodarski zvezi« v Ljubljani!

VINSKE SODE

z hrastovega lesa, nekoliko rabljene, zdrave, močne
od litrov 56/65
" " 100/120
" " 200/220
" " 600/800
nadalje 8 komadov prav močnih, zdravih hrastovih sodov z vratkami v obsegu lit. 36, 36, 39, 39, 40, 46, 42 in 50 ima naprodaj po primerno nizki cen 295 119-1
tvrdka M. Rosner & Co, Ljubljana, poleg Koslerjeve pivovarne.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.
Najbolj kosm. zobo-
čistil. sred-
stvo
Seydlin
Izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Sptal.-Stritar. ul. 7

Naznanilo in priporočilo.
Podpisani si usojam javljati vsem svojim cenjenim gostom in odjemalcem, da točim od danes naprej vedno sveže in najboljše
PIVO od delniške družbe pivovarne „**UNION**“.
Obenem priporočam tudi izvrstna pristna dolejnjska in štajerska
VINA. Preskrbljeno bude tudi vsak čas z mnogovrstnimi gor-
kimi in mrzlimi **JEDILI.**
Zahvaljujoč se vsem cenjenim gostom in odjemalcem za dosedanjo naklonjenost, se priporočam, da se mi ista še nadalje ohrani.
Z odličnim spoštovanjem
Matiija Pikel, restavrator pri „**Auer-ju**“, Wolfova ul.

Stev. 3052 3222 (2-1)
Razglas.
V šolskem okraju Novomeškem oddati je
nova zgradba trirazrednega šolskega poslopja v Brusnicah
s potrebščino 36.300 K. — Načrti, proračuni in stavbeni pogoji so pri podpisanim okrajnem šolskem svetu na vpogled v uradnih urah.
Pismene s kolekom 1 K opremljene ponudbe je vložiti
do 7. decembra do 11. ure dopoldne.
Ustmena dražbena obravnava za posamezna in skupna dela se določi na **torek 7. decembra ob 11. uri dopoldne** pri okrajnem šolskem svetu.
Okrajni šolski svet, pridržuje si pravico, pritrđiti ponudbam brez ozira na njih visočino.
C. kr. okrajni šolski svet
Rudolfovo, dne 17. novembra 1909.

Slovinci, pozor!
pri nakupovanju vencev.
Fr. Iglič
Ljubljana, Mestni trg 11
priporoča največjo zalogo krasnih
nagrobni h vencev in trakov z napisi.
Zunanja naročila se izvršujejo
:: hitro in točno. ::
- Cene brez konkurence! -

Za zimsko sezono: fino izdelane suknie, kratki in dolgi kožuhi, moderne obleke od 24 ž naprej, angleške obleke lastnega izdelka, posamezne hlače, fini deški plašči in krasni kostumi za dečke v velikanski izberi. - Stalne, na vsakem predmetu označene cene. — Velikanska zaloga blaga za naročila po meri.

Veliko zalogo absolutno zjamčenega
pristnega vina, 1097
priporočano opetovano od knezoškof. ordinarijata ljubljanskega p. n. vlč. gg. župnikom za mašna vina, ima **Kmetijsko društvo v Vipavi.** — Izborna kvaliteta: letošnje belo mašno vino od 30—40 K. Sortirano vino rizling, beli burgundec, slivaneec in zelen od 40—55 K, črni „Karminet“ po 55 K, postavljeno v Postojno ali Ajdovščino. — Izpod 56 litrov se ne oddaja; na debelo po dogovoru ceneje. — Stara desertna vina v buteljkah po 1 do 1-20 K, vinski kis po 30 K in tropinsko žganje po 2 K liter.
Prevara izključena, ker je klet pod nadzorstvom dekana vipavskega.
Za zadruge in večje množine izjemne cene. — Za obilne naročbe se priporoča **Kmetijsko društvo v Vipavi.**

Zastonj
torej brezplačno dobi vsak človek v lekarni **Trnkozzy z ravec rotevza,** lepo tiskano deset zapovedi za zdravje tudi po pošti se brezplačno razpošiljajo. 3257 52—

Sprejme se tako! 3229 3-1
trgovski pomočnik
na deželi, za trgovino z mešanim blagom. Več pove upravništvo »Slovenca«.
Ustna voda „Euodin.“
Specialiteta za kadičce.
3265 Glavna zaloga: (11)
Lekarna **Ub. pl. Trnkozzy** v Ljubljani

Vino po ceni.
Zakaj kupiti vino v gostilni po 50—80 vinarjev liter, ker se dobi pri **Josipu Maljavac,** pošta in postaja **Roč v Istri,** belo in črno (rudeče) franko vsaka železniška postaja na Kranjskem po 22 vinarjev liter in se ga more naročiti tudi samo 56 litrov. 2474 26—1
Kupijo se
že rabljeni, dobro ohranjeni
mizarski stroji
3040 in ene zimske (1)
enouprežne sani
Ponudbe in popis z navedbo cene na upravo „Slovenca“.

A. Hunc
Ljubljana, **Dvorni trg 3.**
Podružnica:
Jezenice (Gorenjsko).

Podružnice
Spjlet, Celovec
- In Trst -
- Delniška glavnlca -
- K 3.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritar'ove ulice 2
sprejema vloge na knjižice in na te-
koči račun, ter je obrestuje po čistih **1/2%**
Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev po dnevnem kurzu.

Podružnice
Spjlet, Celovec
- In Trst -
- Rezervni fond -
- K 300.000. -